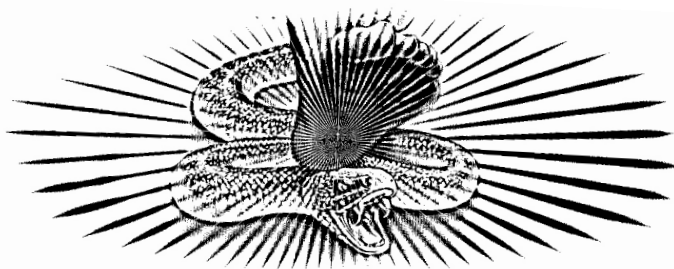

SONINGEN FORKYNT

Bakgrunnsstoff 1 Mos 3,15; 22,1-18; 2 Mos 32; 34,6-10; Dan 9.

Minnevers “Men han ble såret for våre overtredelser og knust for våre misgjerninger. Straffen lå på ham for at vi skulle ha fred, ved hans sår har vi fått legedom.” (Jesaja 53,5)

Hovedtanke Å påvise de forskjellige måtene Gud hadde forkynt sin frelsesplanen på mange århundrer før korset.

Ukeoversikt Da Herren hadde skaffet til veie en løsning på syndens dødbringende realitet og kraft, forkynte han straks den gode nyheten for de falne menneskene. (Den første misjonær i universets historie var ikke en skapning, men selve skaperen!) Herren sørget også for at dette løftet om frelse ble holdt levende i deres tanke fordi han ville at hans folk skulle være rede når løftet skulle bli virkelighet i Jesus. Gjennom hele hans folks historie i Det gamle testamente skapte Gud institusjoner og lover som var direkte knyttet til frelsesplanen og som belyste hvordan den fungerte. Ved hjelp av offersystemet, prestskapet og til og med kongen (som var et symbol på Messias), kunne de se fram til det største av alle offer, den sanne øversteprestens komme og den messianske kongens styre da Guds hensikt med å frelse skulle bli avslørt.

SØNDAG

Løftet til Adam og Eva

Les 1. Mosebok 3,1-15, og legg særlig merke til vers 15. Hva blir sagt i vers 15, og hvilket håp kan vi finne der?

I 1. Mosebok 3,15 har de kristne med rette sett en profeti om Messias.

For det første: Den sammenhengen 1. Mosebok 3,15 står i viser at slangen er et ondskapens og opprørets redskap i kampen mot Gud (*Åp 12,9*). I Edens hage seiret denne onde makten over Adam og Eva og fikk herredømme over kvinnens etterkommere.

For det andre: 1. Mosebok 3,15 forkynner at kvinnens avkom skal knuse slangen. Slangen skal "hogge" avkommet i hælen, men avkommet skal "knuse" slangens hode. Det hebraiske ordet er det samme begge steder, noe som tyder på at Alvoret i angrepet avhenger av den kroppsdelen som blir angrepet. Angrepet på avkommet (mot hælen) er ikke dødelig, men avkommet skal knuse slangens hode og føre til dens endelige død.

For det tredje betegner det hebraiske substantivet *zerac* vanligvis "avkom, etterkommere, sæd" i betydningen etterkommere som en gruppe. Men det kan også brukes om en enkelt etterkommer (*f. eks. 2 Sam 7,12.13*). I 1. Mosebok 3,15 er begge deler tilfelle. Vi leser om etterkommerne til både kvinnen (den trofaste menigheten) og slangen/Satan (hans tilhengere), men også om en enkelt mannlig etterkommer av kvinnen ("han") som skal "knuse" "ditt (entall) hode", altså slangens hode. Når "avkom" betegner en bestemt etterkommer, etterfølges det av et pronomen i entall. Kvinnens "avkom" er Jesus.

I Mos 3,15 gir et hint om at Guds evige frelsesplan i Kristus ble iverksatt straks synden kom inn i verden. Adam og Eva opplevde ikke den evige død, for Kristus er det lammet som ble slaktet "fra verdens grunnvoll ble lagt" (*Åp 13,8*). Da de gikk

bort fra Edens hage, så de fram til at det vidunderlige løftet om frelse skulle bli oppfylt.

Til ettertanke Helt fra begynnelsen var det Guds plan å frelse oss og knuse Satan. Hva gjør du fra dag til dag for at du skal få del i løftet og bli stående blant de frelste og ikke blant dem som blir utryddet når alt er slutt? (Glem ikke at det til slutt blir snakk om enten det ene eller det andre.)

MANDAG

Abraham så fram til min dag

Les 1. Mosebok 22, 1–12. Hva gikk den ut på, den prøven Abraham ble satt på? Hvorfor ba Gud Abraham om å gjøre dette? Hva var det som sto på spill her?

1. Mosebok 22 sier ikke hvorfor prøvelsen var nødvendig, men grunnen later til å ha noe å gjøre med den pakten Gud inngikk med Abraham. Paktsforholdet var slik at Herren forventet at patriarken skulle oppfylle kravet: “Lev for mitt åsyn, vær hel i din ferd!” (1 Mos 17,1), noe Abraham ikke alltid hadde gjort (1 Mos 16,1–4; 20,1–10).

Isak var paktsløftets sønn, den som Abraham skulle velsigne verden gjennom, og uten den sønnen kunne ikke de løftene Gud hadde gitt patriarken gå i oppfyllelse. I en viss forstand kan man si at da Gud ba Abraham om å ofre ham, var det å si at paktsforholdet var slutt og at de løftene han hadde fått nå var forbi. Abraham skulle likevel ikke bli Guds redskap for å velsigne alle jordens folk (1 Mos 12,3). Men Abraham viste sin tro og troskap mot Gud, især da han var villig til å gi sønnen tilbake til Gud i full tillit til Guds barmhjertighet og nåde (Hebr 11,19).

Hva var det som gjorde det mulig å fornye pakten? 1 Mos 22,13–18.

Da Gud ba Abraham om å ofre sin sønn, felte Gud en dom over ham og satte punktum for hans spesielle plan for ham. Men alt dette ble det snudd opp ned på da en vær ble ofret i stedet for Isak. Gud skaffet til veie det Abraham hadde så desperat behov for, et offerdyr som kunne ta sønnens plass og gjorde det mulig for Herren å fornye pakten med ham. Menneskeofferet (dvs. synderens død) ble erstattet av det offeret som Herren brakte, ikke Abraham. Dermed fikk Abraham se evangeliets mysterium, det stedfortredende sonofferet, som var Jesus.

Til ettertanke **Vi kan bare undre oss over Abrahams tro. Hva er det du blir bedt om å ofre til Herren i tro? Hva må du eventuelt gi avkall på for å få beholde paktsløftet?**

TIRSDAG

Moses og frelsens åpenbaring

Hvordan reagerte Gud på israelittenes avguderi ved Sinai-fjellet? Hvorfor en så kraftig reaksjon? 2 Mos 32,7–10.

Dette tilfellet av avgudsdyrkelse var et opprør mot Gud og brudd på den pakten Gud nettopp hadde inngått med dem. Som Adam og Eva ble også israelittene fremmedgjort, og de ville ha gått til grunne, hadde det ikke vært for at Moses gikk i forbønn for dem (2 Mos 32,11–14).

Hva sa Moses til Gud etter denne hendelsen? 2 Mos 32,30–32. Hvordan kommer evangeliets løfte til syne her?

Moses unnskyldte ikke folket. Han sa høyt og tydelig fra om at de hadde syndet mot Gud. Men han sa også at han ville tre fram for Herren og be ham om å tilgi dem. Moses var klar over at tilgivelsen ikke er lettvinnt og at den ikke må oppfattes som likegyldighet overfor synd (Herrens reaksjon på deres avgudsdyrkelse viser det tydelig nok!) Moses ble selv folkets mellommann og gikk i forbønn for dem så de kunne bli frelst fra synden. Så gjorde han det ufattelige: Han tilbød seg å ofre seg selv som sonoffer for dem! Han var villig til å få sitt navn slettet fra livets bok (2 Mos 32,32; se også Sal 69,29, Fil 4,3) hvis folket da kunne få tilbake sin harmoni med Herren.

Herren kunne selvsagt ikke godta dette tilbudet. Moses kunne ikke sone deres synd.

Hvordan ville Herren til slutt løse problemet? 2 Mos 34,6–10.

Herren åpenbarte seg for Moses som en tilgivende Gud. Denne tilgivelsen er altomfattende: Han “tilgir synd og skyld og brott.” (vers 7). Det hebraiske ordet som er oversatt “tilgir” betyr bokstavelig talt “bærer”. Det Gud gjør med vår synd er at han tar den fra oss og bærer den selv. Det kunne ikke Moses gjøre. Gud hadde allerede bestemt seg for å gjøre det gjennom sin tjener. Gud brakte til veie det Moses og israelittene trengte.

Til ettertanke **Gud var rede til å utslette dem på grunn av deres avgudsdyrkelse! Hva bør hans reaksjon lære oss om Guds syn på synd? Hva bør dette lære oss om hvor nødvendig det er å fjerne synden fra vårt liv?**

ONSDAG

Herrens tjener

Les Jesaja 52,13–53,12. Hva er det store håpet og løftet vi her får del i?

Her finner vi en av Det gamle testamentets mest storslåtte tek-

ster. Uten at det sies uttrykkelig blir vi her vitne til begrensningene i israelittenes offersystem når det gjaldt å sone for synd (og fjerne barrieren mellom mennesket og Gud). Syndens problem var så stort at det bare var Herrens tjener som kunne løse det. Teksten beskriver både folkets og tjenerens opplevelser.

Folket: Folket fikk to opplevelser, den ene var vantro og feilvurdering, den andre bekjennelse og anger. I førstningen ble tjeneren oppfattet som lite tiltrekkende, nesten som en spedalsk (*Jes 52,14*) og som en som var “slått av Gud og plaget” (*Jes 53,4*). Siden Gud lot til å ha forkastet ham, ringeaktet også de ham og forkastet ham (*vers 3*). Da skjønnte de at det lå en guddommelig plan bak det tjeneren hadde opplevd, at han tok deres sorger og smerter (*vers 4*) på seg selv. Han bar deres synder, og han døde som deres stedfortreder. I lyset fra tjenerens offer så de seg selv slik de virkelig var: “Vi fór alle vill som sauer, vi vendte oss hver sin vei. Men skylden som vi alle hadde, lot Herren ramme ham” (*vers 6*). Det er først ved korset vi ser hvordan synden har forvrengt livet vårt.

Tjeneren: Tjenerens erfaring var ytterst smertefull. Han var ensom, forkastet av alle (*vers 3*), tynget av sorg og lidelse, mishandlet og plaget (*vers 7*), og ble til og med “utryddet av de levendes land” (*vers 8*). Men det var ingen grunn til en slik behandling, ettersom “han ikke hadde gjort noen urett, og det ikke fantes svik i hans munn” (*vers 9*). Hvorfor måtte denne uskyldige lide? Det skjedde fordi Herren brukte ham som et “sonoffer” (*vers 10*). Han bar folkets synder og døde i deres sted så de kunne bli erklært rettferdige og uskyldige (*vers 11,12*). Men etter sin offerdød skulle han igjen se lys (*vers 11*) og bli opphøyet (*Jes 52,13*).

Jesaja fremsetter denne profetiske skildringen av Kristi offerdød som den eneste virkelige effektive soning for synd. Kristus ble det vi er for at vi skulle få tilbake vårt fellesskap med Gud.

Til ettertanke Les igjen Jesaja 52,13–53,12 og legg spesielt merke til det Jesus har utrettet for oss på korset. Hvordan gir det deg håp?

TORS DAG
Forkynt i Daniel

**Les Daniel 9,7–11. Hvordan skildrer Daniel folkets tilstand i bøn-
nen?**

Hvis vi skal kunne oppleve Guds helbredelse og frihet fra synd, må vi først innse at vi er syndere og har brutt Guds åpenbarte vilje. Et grunnleggende problem med oss mennesker har er at vi ikke vil innse at det er noe virkelig alvorlig galt fatt med oss, at vi har et desperat behov for tilgivelse og forsoning med vår skaper. Selv syndere som har fått tilgivelse må hele tiden være klar over at vi trenger Guds tilgivende nåde hver dag, slik som Daniel.

**Hva var det Daniel ba Herren om? Hva er utgangspunktet for
denne bønne? Dan 9,16–19.**

Når vi har innsett at vi er syndere, kan vi ikke gjøre noen særlig større oppdagelse omkring vårt gudsforhold enn at vi bare trenger å be om tilgivelse for å få den. Daniel stolte hundre prosent på Guds nåde som den eneste veien bort fra sin status som synder.

I dette kapitlet finner vi også en profeti hvor Gud ikke bare har åpenbart hvordan han hadde tenkt å løse syndens problem, men også når dette skulle skje (*se Dan 9,24–27*). Svaret på *hvordan* var at det skulle skje gjennom hans salvede, Messias, den kongen som alle de andre kongene i Israel var et symbol på. *Tiden* for hans offerdød og innledningen til hans prestetjeneste (salvingen av helligdommen) og er oppgitt som 70 uker (490 år). Den profetiske tidsperioden strekker seg fra 457 f.Kr. Til 34 e.Kr. Gud forventet at hans folk skulle være rede til å ta imot Messias da han kom. Denne utrolige profetien viser klart og tydelig at Gud ikke bare har full kontroll med alle sider av sitt frelsesverk, men at han vil sørge for at det oppfyller sin evige hensikt.

Til ettertanke **Hvor viktig er det å være klar over at du hele tiden trenger Jesu tilgivende nåde, selv om du har tatt imot ham som din frelser? Er dette en trussel mot din frelsesvisshet eller en bekreftelse på denne vissheten? Begrunn svaret.**

FREDAG

Videre studium

Øyeblikkelig stedfortreder: “I det øyeblikk mennesket falt for Satans fristelse og gjorde akkurat det Gud hadde sagt at det ikke skulle gjøre, sto Kristus, Guds Sønn, mellom de levende og de døde og sa: ‘La straffen falle på meg. Jeg vil ta menneskets sted. Det skal få en ny sjanse.’” - *The SDA Bible Commentary*, bind 1 side 1085.

Ofringen av Isak: “Det offeret som ble krevd av Abraham, gjaldt ikke bare ham selv eller de etterfølgende slekter. Det var også en undervisning for syndfrie vesener i himmelen og på andre kloder. Skueplassen for striden mellom Kristus og Satan — stedet der frelsesplanen kommer til utfoldelse — er en lærebok for hele universet. Fordi Abraham hadde vist en sviktende tro på Guds løfter, anklaget Satan ham overfor englene og Gud og påsto at han ikke hadde overholdt betingelsene i pakten, og at han derfor ikke var verdig til å få del i dens velsignelser. Gud ville at hele himmelen skulle være vitne til Abrahams troskap og forstå at Gud ikke kan godta noe mindre enn fullkommen lydighet. Dessuten ønsket han å gi alle større innsikt i frelsesplanen. – *Alfa og Omega*, bind 1, side 135 (PP:154,155)

Betydningen av Jesaja 53: “Dette er et kapittel man burde studere. Det fremstiller Kristus som Guds Lam. De som er fylt av stolthet og forfengelighet bør betrakte dette bildet av deres frelser og ydmyke seg i støvet. Hele kapitlet bør læres utenat. Det vil undertvinge og gjøre dem ydmyke som er tilskitnet av synden og som har opphøyet seg selv.” – Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, bind 4, side 1147.

- Spørsmål til drøftelse**
1. Se over ukens studium. Ta for deg alt det som står for hver dag og lag et sammendrag av det disse tekstene fra Det gamle testamentet kan lære oss om Guds åpenbaring. Ta med det du har funnet ut og del det med de andre på sabbaten.
 2. Les det første Ellen G. White-sitatet ovenfor. Hva lærer det oss om Gud? Hva vil det si å få “en ny sjanse”?
 3. Se på historien om Abraham på Moria-fjellet sammen. Hva kan den ellers lære oss om hva det vil si å leve ved tro?
- Sammendrag** Herren ga oss frelsesløfter allerede mange århundrer før Jesu fødsel. Disse løftene gikk nøyaktig i oppfyllelse. Men spørsmålet består: Hvordan skal vi forholde oss til Herrens pålitelighet og troverdighet, slik det er åpenbart i oppfyllelsen av disse løftene?